

7. Секераж Т.Н. Теоретические и методические основы диагностики «порока воли» в судебной психологической экспертизе: Дисс. ... канд. юрид. наук. М., 2004.
8. Корухов Ю.Г. Криминалистическая диагностика при расследовании преступлений. Научно-практическое пособие. Москва: Норма: ИНФРА-М, 1998. - С. 87.
9. Ларьков Н.С. Документоведение. Учебное пособие. Ч.1. М.: АСТ, 2006. С.
- 10 Арсеньев В.Д. Соотношение понятия предмета и объекта судебной экспертизы // Проблемы теории СЭ: Сборник научных трудов ВНИИСЭ. Вып. 4. М., 1980. С.31.
- 11 Зинин А. М. Судебная экспертиза: Учебник / А. М. Зинин, Н. П. Майлис. - М.: Право и закон, 2002. – С.21.
12. Философский энциклопедический словарь / [Ред.-сост. Е. Ф. Губский и др.]. Москва : Изд. дом "ИНФРА-М", 1997. С. 315
13. Основы судебной экспертизы. Часть 1. Общая теория /Под ред. Ю.Г.Корухова. Москва: РФЦСЭ, 1997. С.84
14. Криминалистика. Учебник для вузов. / Т.В. Аверьянова [и др.]; под ред. Р.С. Белкина. Москва.: Издательство НОРМА, 2002. С. 343.
15. Винберг А. И. Гносеологический, информационный и процессуальный аспекты учения об объекте судебной экспертизы / А. И. Винберг, Д. Я. Мирский, М. Н. Ростов // Вопросы теории и практики судебной экспертизы. М., 1983. - С. 12;
16. Россинская Е. Р. Теория судебной экспертизы: учебник / Е. Р. Россинская, Е. И. Галяшина, А. М. Зинин; под ред. Е. Р. Российской. - М.: Норма, 2009. - С. 91.

Денисенко Сергій Михайлович,
виконавчий директор ТОВ
«Лабораторія комп'ютерної
криміналістики»

**ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ СТАНДАРТУ
ДСТУ ISO/IEC 17025 «ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО КОМПЕТЕНТНОСТІ
ВИПРОБУВАЛЬНИХ ТА КАЛІБРУВАЛЬНИХ ЛАБОРАТОРІЙ» В
ЕКСПЕРТНУ ПРАКТИКУ**

ISO (Міжнародна організація зі стандартизації) є всесвітньою федерацією національних органів зі стандартизації (органів-членів ISO). Робота з підготовки міжнародних стандартів, як правило, здійснюється технічними комітетами ISO. Кожний член ISO, зацікавлений в предметі роботи ТК, має право бути представленим у цьому комітеті. Міжнародні організації, як державні, так і недержавні, також приймають участь у роботі

ISO. У сфері оцінки відповідності ISO та Міжнародна електротехнічна комісія (IEC) розробляють спільні документи ISO/IEC під керівництвом Комітету з оцінки відповідності ISO (ISO/CASCO).

Стандарт ДСТУ ISO/IEC 17025 розроблено з метою сприяння довірі до роботи лабораторій. Цей Стандарт містить вимоги до лабораторій, щоб вони могли продемонструвати, що вони працюють компетентно і здатні отримувати достовірні результати. Лабораторії, які відповідають цьому Стандарту, також працюватимуть відповідно до принципів ISO 9001.

Стандарт ДСТУ ISO/IEC 17025 вимагає, щоб лабораторія планувала та здійснювала дії щодо управління ризиками та можливостями. Управління як ризиками, так і можливостями створює основу для підвищення результативності системи менеджменту, вдосконалення та запобігання негативним впливам. Лабораторія несе відповідальність за те, які саме ризики та можливості потребують управління.

Використання Стандарту полегшить співпрацю між лабораторіями й іншими органами та сприятиме обміну інформацією і досвідом, а також гармонізації стандартів та процедур. Визнання результатів між країнами полегшується, якщо лабораторії відповідатимуть цьому Стандарту.

Стандарт ДСТУ ISO/IEC 17025 включає в себе такі форми:

- «Вимога»;
- «Рекомендація»;
- «Дозвіл»;
- «Можливість».

Стандарт визначає загальні вимоги до компетентності, неупередженості та порядку діяльності лабораторій.

Цей Стандарт застосовується до будь-яких організацій, що займаються лабораторною практикою, незалежно від кількості персоналу.

Споживачі послуг лабораторії, регуляторні органи, організації та схеми взаємної оцінки, органи з акредитації та інші можуть використовувати цей Стандарт для підтвердження або визнання компетентності лабораторій.

Загальними вимогами Стандарту являються:

- Неупередженість;
- Конфіденційність;
- Визначена структура;
- Наявність ресурсів (персонал, приміщення, обладнання, системи та допоміжні служби, необхідні для управління та виконання лабораторної діяльності);
- Визначені процеси;
- Звітування про результати;
- Скарги;
- Невідповідна робота;
- Управління даними та інформацією.

Вбачаючи Загальні вимоги стандарту ДСТУ ISO/IEC 17025 при впровадженні та діяльності Лабораторій, які створені на базах НДЕКЦ виникає ряд проблем.

Основна проблематика є та, що документи системи менеджменту першого рівня застосовуються для всього НДЕКЦ, а другого рівня лише для окремих відділів/лабораторій. При цьому виникають протиріччя в системі якості лабораторії.

Так, при проведенні комп'ютерно-технічних досліджень, відсутня процедура відбору зразків для проведення випробувань. Умови довкілля, що можуть вплинути на результат присутні при проведенні хімічних, біологічних, трасологічних та дактилоскопічних досліджень. Умови довкілля при проведенні досліджень стосовно встановлення причин ДТП – чітко визначені.

В Україні відсутні провайдери для міжлабораторних порівняльних досліджень (ISO/IEC 17043: 2010). Таким чином вони проводяться некваліфіковано. Це впливає на довіру закордонних ініціаторів досліджень.

Якщо розглянути питання методів та методик, ми бачимо, що в реєстрі судових методик містяться застарілі або вже зовсім неактуальні методики. Також більшість методик мають в собі терміни та визначення, що є неприпустимим. Стандарт має посилання на верифікацію методів, тобто їх придатність для використання, а яким чином можливо провести верифікацію методики, яка містить в собі лише визначення? Майже всі лабораторії не створюють власних методів дослідження по конкретним об'єктам.

Нерідко, великою проблемою являється необізнаність персоналу щодо Стандарту та нерозуміння основних принципів його впровадження та діяльності в лабораторіях.

Впроваджений в лабораторії Стандарт ДСТУ ISO/IEC 17025 вказує на те, що дослідження проводяться неупереджено, якісно, мають незмінні результати (що виключає повторні дослідження) та виконуються уповноваженим та кваліфікованим персоналом.

Список використаних джерел

1. ДСТУ ISO/IEC 17025 «Загальні вимоги до компетентності випробувальних та калібрувальних лабораторій»;
2. ДСТУ ISO/IEC 17043: 2010 «Основні вимоги до проведення перевірки кваліфікації».